

عنوان مقاله:

ریخت‌شناسی داستان‌های عاشقانه شاهنامه

محل انتشار:

مجله متن‌شناسی ادب فارسی، دوره 8، شماره 3 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

زینب عرب نژاد - دانشگاه اصفهان

اسحاق طغیانی - دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

بخش مهمی از ادب کلاسیک فارسی را داستان‌هایی تشکیل می‌دهند که به سبب موضوع عاشقانه آن‌ها داستان‌های غنایی خوانده می‌شوند. اگرچه این نوع ادبی با نوع ادبی حماسه کاملاً متفاوت است اما در مهم‌ترین متن حماسی فارسی یعنی شاهنامه فردوسی نیز می‌توان داستان‌هایی یافت که موضوع آن‌ها عاشقانه است و در حیطه داستان‌های غنایی طرح می‌شود. در این مقاله به بررسی ساختارها و به عبارتی، ریخت‌شناسی داستان‌های غنایی شاهنامه پرداخته می‌شود. هدف این بررسی تنها نشان دادن یکسان بودن یا نبودن شکل این داستان‌ها با استفاده از روش پراپ نیست بلکه بررسی تأثیر ژانر حماسه بر این نوع داستان‌ها و نیز مقایسه اجمالی آن‌ها با داستان‌های صرفاً غنایی است. در این مقاله کوشش شده است اهمیت ژانر ادبی، از طریق بررسی میزان اثرگذاری انواع ادبی بر عناصر داستانی و روایت داستان‌های عاشقانه شاهنامه نشان داده شود. داستان‌های انتخاب شده عبارتند از زال و رودابه، سیاوش و سودابه، رستم و تهمینه و بیژن و منیژه. در این داستان‌ها عناصر داستانی مطرح در ریخت‌شناسی پراپ چون صحنه‌های آغازین، انگیزه‌ها، موانع و شخصیت‌ها بررسی می‌شود؛ هدف بررسی این عناصر، مشخص شدن ریخت‌شناسی این داستان‌هاست تا از این طریق بتوان به تأثیر ژانر حماسه بر عناصر داستانی به کار رفته پی برد.

کلمات کلیدی:

داستان‌های عاشقانه، شاهنامه، ریخت‌شناسی، حماسه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1182911>

